

Forligstekst om budget 2021 for Varde Byråd

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2020 var der enighed mellem Byrådets partier om, at der var så mange usikkerheder forbundet med budgetlægningen, at man som udgangspunkt kun ville lægge budget for ét år.

Den primære usikkerhed omhandlede en kommende udligningsreform.

Der er kommet en udligningsreform, som har styrket kommunens økonomi. Denne styrkelse lykkedes dog kun, fordi Byrådets 25 medlemmer stod samlet om at kæmpe for denne forbedring, og Byrådet sendte således blandt andet et fælles debatindlæg undervejs i forhandlingsprocessen, hvor der blev redegjort for, hvorfor netop Varde Kommune havde berettigede forventninger om at få flere penge som følge af udligningsreformen, ligesom der blev lagt betydeligt pres på Folketingets partier.

Til gengæld er der dukket en anden ubekendt op - nemlig de økonomiske konsekvenser af coronakrisen. Det er ikke Byrådets vurdering, at budget 2021 er blevet negativt påvirket af coronakrisen, men Byrådet har alligevel valgt at være agtpågivende i forhold til, hvilke konsekvenser virussen kan få for kommunen. Det stiller krav om en robusthed til at kunne imødegå økonomiske udfordringer, særligt på arbejdsmarkedsområdet og til dækning af sundhedsrelaterede udgifter.

Arbejdsmarkedsområdet

Det er således helt afgørende, at de penge, der er tilført gennem aftalen om kommunernes økonomi til arbejdsmarkedsområdet, netop anvendes på dette område, da pengene enten skal anvendes til udbetaling af flere ydelser eller må påregnes tilbagebetalt til staten, hvis virussen ikke skaber så stor økonomisk skade som frygtet.

På arbejdsmarkedsområdet tilføres i alt 7,6 mio. kr. til den aktive beskæftigelsesindsats. Tiltag, der sættes i gang som følge af de tilførte midler til den aktive beskæftigelsesindsats, skal godkendes af Udvalget for Arbejdsmarked og Integration, ligesom der skal ske en opfølgning og løbende evaluering over effekten af tiltagene. Forligspartierne opfordrer her Arbejdsmarkeds- og Integrationsudvalget til at have særligt fokus på sygedagpengemodtagere, eksempelvis ved:

- anvendelse af Jobcentrets egne tilbud eller 2. aktør som det mest optimale i forhold til opgaveløsningen,
- indsatser i forhold til ledighedssituationen som følge af corona samt fortsat kompetenceudvikling af området.

Som følge af den særlige arbejdsmarkedssituation i 2021 skal Udvalget for Økonomi- og Erhverv orienteres kvartalsvis om udviklingen på beskæftigelsesområdet, ligesom Udvalget skal godkende ændringer på konto 6.

For yderligere at styrke den fremadrettede udvikling på området igangsættes et initiativ i Udvalget for Børn og Læring, der skal sikre, at alle unge træffer valg om uddannelse og job på et så kvalificeret grundlag som muligt, så der kommer færre på offentlig forsørgelse.

De overordnede økonomiske rammer på serviceområdet

I perioden 2016-2020 har der i Varde Kommune været realiseret besparelser og effektiviseringer på mere end 100 mio. kr. Med budget 2021 har der for første gang været mulighed for at tilføre flere penge.

Forligspartierne, Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Borgergruppen, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre er således enige om følgende rammer for budgetlægningen:

1. Servicerammen skal overholdes.
2. Kassebeholdningen forøges med 50 mio. kr. til 175 mio. kr.,
3. Anlægsrammen styrkes med 20 mio. kr. til 100 mio. kr. pr. år.
4. Der sker en udvidelse af serviceudgifterne med 13 mio. kr. pr. år.
5. Effektiviseringskravet på 0,75% bortfalder fra 2021 og fremadrettet.

Budgetforliget er udtryk for forligspartiernes politiske prioriteringer sammenholdt med det byrådsgrundlag, som Byrådet vedtog i begyndelsen af valgperioden. Budgetforliget er endvidere udtryk for, at man kun har ønsket at gøre brug af Potentialekataloget i det omfang, hvor det er mere værd at bruge pengene på nye initiativer end konsekvensen ved at reducere budgettet på givne områder.

Kassebeholdningen øges, da der er brug for, at kommunen står bedre rustet til at imødegå uforudsete udgifter.

Forligspartierne ønsker at styrke anlægsaktiviteten, da coronakrisen medfører mindre aktivitet med stigende ledighed til følge.

En hel kommune

Det er forligspartiernes hensigt at bidrage til sammenhæng i hele kommunen.

Forligspartierne har således blandt andet valgt at fremme følgende:

- Der skal via afsatte midler til jordkøb igangsættes arbejde i 2021 for flere byggegrunde i blandt andet Agerbæk,
- Der skal via afsatte midler til grundkapital gives mulighed for almennyttigt byggeri i Nørre Nebel,
- Der afsættes midler til realisering af områdeplaner i oplandet, ligesom der fortsat vil være midler til realisering af udviklingsplaner samt midler til landsbyfornyelse rundt i kommunen,
- Der etableres cykelsti på Debelvej ved Outrup,
- Der etableres en særlig nedrivningspulje til fjernelse af bygninger, som er faldefærdige.

Forligspartierne ønsker at sikre et ensartet optimeret serviceniveau for børns adgang til skolekørsel i hele Varde Kommunes landområder. Til det formål skal det undersøges, om det er muligt at optimere Varde Kommunes service til samme niveau som ved åben kørsel. Der nedsættes en følgegruppe fra de tre udvalg, der dækker områder med et kørselsbehov.

Forligspartierne vil fremme anvendelse af flextrafik i sommerlandet som alternativ til kollektiv trafik for at øge arbejdskraftens mobilitet ved kystdestinationerne.

Fyrtårne i kommunen

Forligspartierne er stolte af det stærke kulturliv i kommunen. Forligspartierne tror på, at der kan skabes stærke synergier ved at få realiseret det kommende Flygtningemuseum i Oksbøl, FLUGT. Forligspartierne afsætter derfor 15 mio. kr. til færdiggørelse af byggeriet og etablering af formidling i Museet. Vardemuseerne skal fortsat arbejde for at skaffe fondsmidler til etablering af såvel fysiske rammer og indhold, men Forligspartierne ønsker med denne bevilling at sikre, at kvaliteten af Museet bliver på samme høje niveau som Tirpitz-museet.

Bedre velfærd

Skoler og Dagtilbud

Forligspartierne vil gerne styrke skoler og dagtilbud. Derfor afsættes der 6 mio. kr. over de fire år til mere nærledelse i skoler og dagtilbud.

Herudover ønsker forligspartierne, at der skal være mere idræt og bevægelse i folkeskolen, og derfor afsættes 3,4 mio. kr. over fire år til mere idræt på et antal skoler i kommunen.

Forligspartierne er enige om i 2023 at opføre en ny integreret daginstitution i Varde til afløsning af blandt andet Børnehuset Lysningen og vuggestuen Isbjergparken for at skabe bedre rammer for børnene, ligesom der kan ske en betydelig reduktion i de driftsmæssige omkostninger.

Forligspartierne er enige om at afsætte 3,5 mio. kr. til trafikikkerhedstiltag ved de skoler, hvor behovene herfor er størst.

Udvalget for Børn og Læring anmodes om til næste budgetlægning at arbejde videre med

- klubtilbudsområdet
- overgange fra daginstitutionsområdet til folkeskoleområdet
- indsatser for børn med særlige udfordringer.
- hjemmetræning, merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Forligspartierne er enige om, at Udvalget for Børn og Læring kan indgå en afdragsordning på op til 12 år for Ansager Skole, da skolen har en gæld, der giver udfordringer for skolens drift.

Socialområdet

Forligspartierne noterer med tilfredshed, at Social- og Sundhedsudvalget har opnået en stærkere styring af socialområdet. Partierne noterer dog også, at der er tale om et område, som fortsat kræver årvågenhed, da et stigende antal borgere har brug for hjælp. Det er tidligere politisk besluttet, at der etableres nye boenheder på Rosenvænget i Ølgod. Forligspartierne vurderer, at der er brug for at tilføre 11 mio. kr. over de fire år til drift af Rosenvænget og til at imødegå det løbende pres på området. På Samstyrken bliver det igen muligt for personalet at spise sammen med beboerne.

Der etableres endvidere en særlig udsattepulje under udsatterådet, som kan understøtte mindre rehabiliterende og beskæftigelsesrettede indsatser for borgere i en udsat livssituation. Ligeledes styrkes gadeplanindsatsen med en opnormering.

På børn- og Ungeområdet konstaterer Forligspartierne, at der efter flere år med relativt lave udgifter nu også er stigende udgifter til forskellige foranstaltninger for børn og unge, og derfor tilføres 12 mio. kr. til at imødegå dette pres.

Ældreområdet

På ældreområdet bliver der i 2021 taget et nyt demenscenter i brug i Ølgod. Som følge heraf er der tidligere vedtaget en udvidelse af budgettet med 3 mio. kr.

Forligspartierne konstaterer dog også, at der er et stigende demografisk pres på ældreområdet, og man tilfører derfor yderligere 15 mio. kr. over de fire år til området, ligesom der afsættes 4 mio. kr.

til bedre normeringer i ældreplejen. Der afsættes ligeledes midler til fortsættelse af supervision på ældreområdet og midler til styrkelse af sygeplejen.

Forligspartierne bemærker, at social- og sundhedsudvalget allerede har fokus på, hvorledes vikarforbruget kan nedbringes og arbejder målrettet derpå. Forligspartierne anerkender, at udgifterne afholdes inden for ældreområdets egen ramme, men partierne mener også, at det på længere sigt vil være muligt at få mere ældrepleje for færre penge, hvis forbruget af eksterne vikarer reduceres. Forligspartierne ser fortsat med bekymring på området, og derfor vil emnet også blive debatteret ved næste års budget.

Forligspartierne anmoder Social- og Sundhedsudvalget om at arbejde videre med plejeboligplanen og bemandingsanalysen, så den demografiske udvikling kan blive hensigtsmæssigt håndteret og området, som helhed kan forankres på en længere planlægningshorisont omfattende såvel service som anlæg.

I tilknytning hertil anmodes udvalget om, i tilknytning til analyse af plejeboligkapaciteten, at vurdere mulighederne for at gennemføre en opgradering/nyanlæg og udvidelse af daghjemmet i tilknytning til opførelsen af de allerede vedtagne 8 demensboliger ved Lyngparken i 2021.

Endelig anmodes udvalget om at vurdere på en optimal udvikling og anvendelse af Søgården i forbindelse med plejeboligplanen.

Bedre rammer for udvikling

Klima

Forligspartierne konstaterer, at de senere år har tydeliggjort, at der er brug for at gøre mere på klimaområdet.

Partierne er derfor enige om, at der skal ske en mere aktiv indsats for at bidrage til indfrielse af de nationale CO2-målsætninger. Derfor afsættes 4 mio. kr. over de fire år, der skal sikre kommunen de nødvendige kompetencer for kunne udarbejde det beslutningsgrundlag, som vil være et nødvendigt prioriteringsmæssigt redskab i kommunens klimaomstilling.

Kommunens klimaomstilling vil omfatte såvel kommunens drift, service og anlægsvirksomhed og det overordnede formål med indsatsen vil være større bæredygtighed og nedbringelse af CO2-udledning i overensstemmelse med de af folketinget fastsatte mål.

Den koordinerende indsats samles indledningsvist under Økonomi- og Erhvervsudvalget.

De nævnte indsatser på området skal understøtte FN's verdensmål.

Erhverv og turisme.

Der har gennem 2019 og især 2020 været stigende byggeaktivitet. Det har skabt et pres på sagsbehandlingstiderne, og derfor besluttede man at opnormere i marts måned. Disse opnormeringer gøres nu permanente, ligesom der tilføres yderligere ressourcer til området, da Forligspartierne ikke vil have unødigt ventetid på byggeansøgninger. Forligspartierne anmoder Økonomi- og Erhvervsudvalget om at udvikle en model, der skaber automatik i antallet af medarbejdere på området, så der er sammenhæng mellem normeringer og opgaver, og som samtidig sikrer en effektiv og strømlinet byggesagsbehandling.

Et sundt erhvervsliv er en forudsætning for et velfungerende arbejdsmarked. Forligspartierne har som ovenfor nævnt besluttet at igangsætte indsatser i en mere aktiv beskæftigelsesindsats.

Herudover afsættes flere penge til almene boliger, ligesom der igangsættes et udviklingsprojekt i samarbejde med Realdania om Boulevardkvarteret.

Den øgede mængde turisme stiller nye krav til byudvikling, infrastruktur mv. Der afsættes derfor mere end 30 mio. kr. til områdefornyelse og grønne vejforløb i Blåvand, og mere end 12 mio. kr. til områdefornyelse i Vejers.

Der afsættes midler til en opgradering af den eksisterende cykelsti mellem Blåvand og Ho.

Endelig sker der en styrkelse i såvel etablering som rengøring af toiletter, især i sommerlandet. Der tages endvidere initiativ til en drøftelse af serviceniveauet, herunder åbningstider.

Teknik

Forligspartierne er enige om, at infrastrukturpuljen skal styrkes for at kunne imødegå de kommende infrastrukturudfordringer i forbindelse med kommende udvidelse af Hovedvej 11, udvidelse af vejene når der etableres nye større virksomheder samt til at sikre, at vi er rustet til den kommende grønne infrastruktur (el-ladestander).

Fritidslivet

Forligspartierne ønsker, at Kultur- og Fritidsudvalget tager initiativ til en drøftelse for hele Byrådet om intentionerne på området. Drøftelsen skal indeholde, hvad der efter Udvalgets opfattelse skal til for at være Danmarks bedste foreningskommune, hvilke muligheder, der er i relation til niveauet for lokaletilskud og haltilskud, og hvorvidt behovet for faciliteter er under forandring, fx til kunstgræsbaner.

Forligspartierne anmoder om, at der udarbejdes en strategi for kommunens formidlingsindsats i forhold til naturen, ligesom der skal udarbejdes forslag til, hvordan en mere samlande indsats kan skabe vækst i form af formidlingsevents og oplevelser til gavn for borgere og gæster. Endelig undersøges grundlaget for et tæt samarbejde med aktører inden for kyst- og indlandsturisme.

Varde Kommune anerkender den særlige indsats, som borger- og sogneforeningerne gør for lokalområderne. Der foretages derfor en nærmere vurdering af mulighederne for, at borger- og sogneforeninger kan få tilskud via folkeoplysningsloven.

Det administrative område og effektiviseringer

Der har de senere år været gennemført ganske betydelige besparelser på det administrative område. Forligspartierne erkender dog, at der på flere områder mærkes negative konsekvenser af besparelserne, og derfor vil der ske en udvidelse af administrationen med 6 stillinger inden for Jobcentret, plan- og naturområdet, byggesagsområdet og automatisering og robot-teknologi.

Forligspartierne anmoder Direktionen om at arbejde mod en fortsat digitalisering og effektivisering af den administrative organisation, blandt andet gennem automatisering. Endelig skal Direktionen arbejde videre med potentialerne ved hjemmearbejde i de dele af organisationen, hvor dette er muligt.

Forligspartierne er ligeledes enige om at sikre en aktiv opfølgende indsats i såvel sommerhusområder som indenfor alle andre planområder også i forhold til naturbeskyttelses- og miljøområdet.

Forligspartierne er enige om, at de tidligere vedtagne effektiviseringskrav på 0,75% af budgettet bortfalder. Der kan på et senere tidspunkt ske genindførelse af et effektiviseringskrav, men forligspartierne bemærker, at de hellere ser effektiviseringstiltag realiseret på baggrund af konkrete politiske vedtagelser herom frem for generelle effektiviseringskrav.

Derudover er Forligspartierne enige om, at der igangsættes en renovering af BCV i stedet for nybyggeri.